

# Toimintakertomus 2018

## Stara



## Sisältö

Toimitusjohtajan terveiset: Toimivan kaupungin parhaaksi	3
Päätöksenteko: Johtokunta ohjaa Staran toimintaa	4
Talous: Kannattavuus parani	6
Asiakas: Ammattitaitoinen ja vastuullinen Stara	8
Prosessit: Staralle RALA-sertifikaatti	10
Henkilöstö: Huomio työkykyyn ja terveyteen	14
Turvallisuus: Tapaturmataajuus laski edelleen	18
Työkohteita ja tunnuslukuja	19

# TOIMITUSJOHTAJAN TERVEISET

## Toimivan kaupungin parhaaksi

Stara aloitti toimintansa 1.1.2009 nimellä Helsingin kaupungin rakentamispalvelu. Kymmenen toimintavuoden aikana olemme vakiinnuttaneet asemamme kaupungin sisäisenä palveluntuottajana. Vuoden 2017 johtamisjärjestelmä uudistuksen jälkeen Stara on toiminut liikelaitoksena.

Toimintakertomusvuonna saavutimme meille asetetut taloudelliset tavoitteet. Liikevaihdon kasvu yhdessä toiminnan tehostamisen kanssa mahdollisti hyvän taloudellisen tuloksen. Nyt liikelaitoksena onnistuimme keräämään myös hieman pääomaa kehittämistoimintaan ja tulevaisuuden investointeihin.

Liikelaitostamisen yhteydessä jouduimme luopumaan ulkoisista asiakkaistamme ja epäilimme liikevaihtomme supistuvan. Onnistuimme kuitenkin laajentamaan yhteistyötä toimialojen kanssa niin, että nyt saavutettu 232 miljoonan euron liikevaihto on neljänneksi korkein Staran historiassa. Osa kasvusta tuli suurista ja haasteellisista hankkeista, joita Stara toteutti myös viime vuonna.

Asiakaspalvelun kehittäminen on ollut painopisteemme jo pitkään, ja jatkamme tätä työtä muun muassa asiakaspalvelukoulutuksilla. Asiakastytyväisyyskyselymme osoittavat, että olemme oikealla tiellä, sillä nettosuositeluindeksi nousi edelleen. Tavoitteemme on jatkossakin parantaa asiakastytyväisyyttä, samalla kun jatkamme toimintamme tehostamista sekä moniosaamisen kehittämistä.

Vuoden lopulla palvelukeskuksessa toiminut logistiikkakeskus siirtyi osaksi Staraa. Uskon, että muutos palvelee kaupungin kokonaisuutta ja voimme kehittää liiketoimintaamme logistiikkapalvelujen tuottajana entisestään.

Kiitän asiakkaitamme ja kumppaneitamme hyvästä yhteistyöstä vuonna 2018. Haluamme jatkuvasti kehittää palvelutuotantoamme juuri Helsingin tarpeisiin. Tehdään yhdessä maailman toimivinta kaupunkia!

Timo Martiskainen

Toimitusjohtaja

# PÄÄTÖKSENTEKO

## Johtokunta ohjaa Staran toimintaa

**Stara on Helsingin kaupungin sisäinen palveluntuottaja. Se on toiminut 1.6.2017 alkaen keskushallinnon liikelaitoksena. Rakentamispalveluliikelaitosta johtaa toimitusjohtaja, jonka esimies on kansliapäällikkö.**

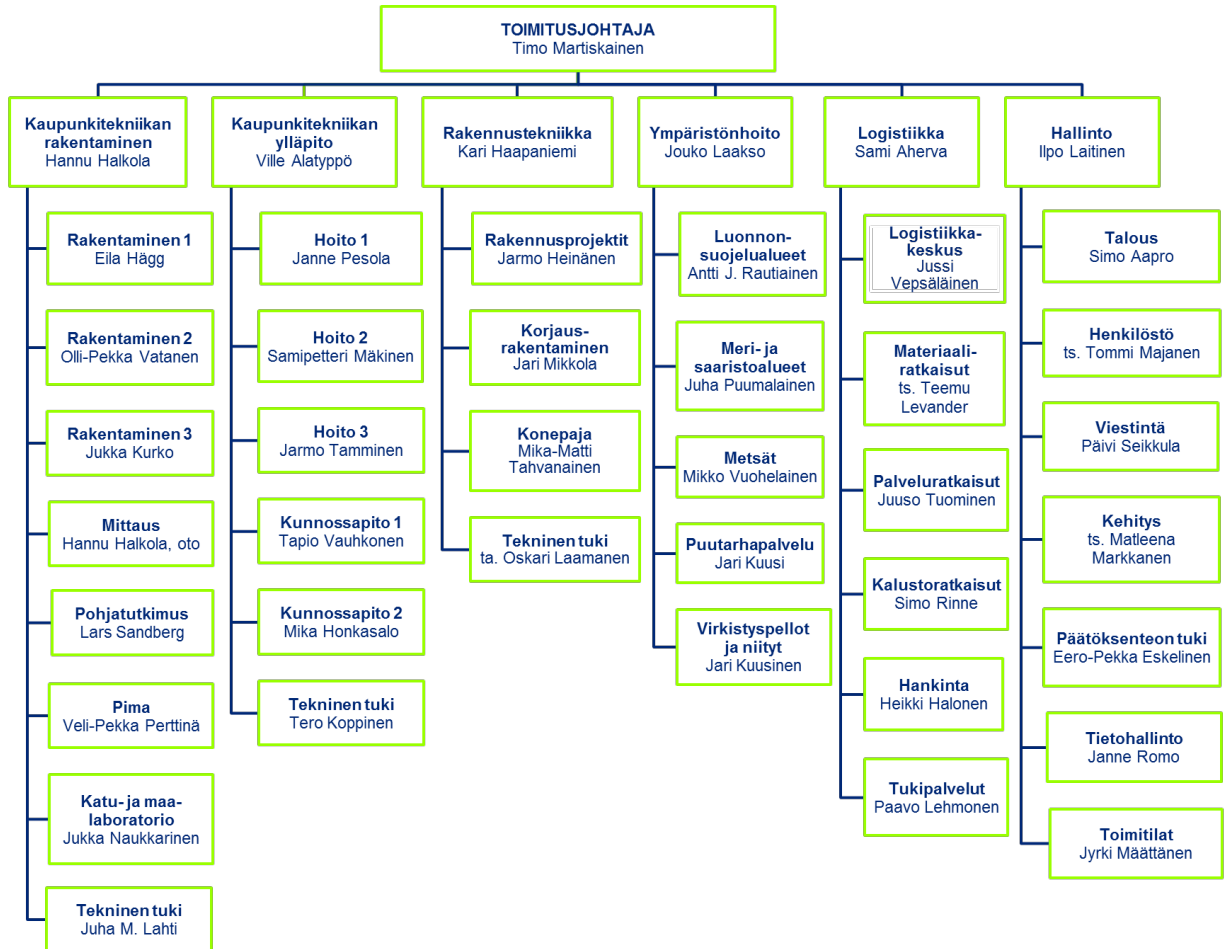
Staran toimintaa ohjaa viisihenkinen johtokunta. Kaupunginhallitus valitsee johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kahden vuoden toimikaudeksi.

Vuonna 2018 Staran johtokunnan puheenjohtajana jatkoi **Jarmo Nieminen** ja varapuheenjohtajana **Tapio Klemetti**. Johtokunta kokoontui 11 kertaa. Päätöspykälää oli 132, joista Staran palvelutuotantoa ja toimintaa koski 60 hankinta-asiaa, 1 delegointiasia ja 8 talousasiaa.

Johtokunta teki 24.–26.5.2018 virkamatkan Reykjavikiin. Matkalla hankittiin tietoa Helsingin rakentamisen ja ylläpidon tueksi. Vierailukohteita olivat muun muassa uusi yliopistollinen sairaala-alue, Perlan näyttelykeskus sekä Reykjavikin esikaupunkialueelle rakentuva kokonaisuus, johon kuuluvat koulu, päiväkotiki, kirjasto, uimahalli ja urheilukentät. Johtokunta tutustui myös Reykjavikin kaupungin ylläpidon tukikohtaan.

<b>Johtokunnan varsinaiset jäsenet</b>	<b>Henkilökohtaiset varajäsenet</b>
Puheenjohtaja Jarmo Nieminen, (Vihr.)	Anna Laine, (Vihr.)
Varapuheenjohtaja Tapio Klemetti, (Kok.)	Lea Saukkonen, (Kok.)
Jaana Alaja, (SDP)	Anita Hellman, (SDP)
Jaakko Stauffer, (kaupunkiympäristön toimiala)	Hannu Seppälä, (kaupunkiympäristön toimiala)
Mirja Heiskari (kaupunginkanslia)	Matti Koskinen (kaupunginkanslia)

# Staran organisaatio (31.12.2018)



## TALOUS

### Kannattavuus parani

***Vuosi 2018 oli Staralle ensimmäinen kokonainen toimintavuosi liikelaitoksena. Rakentamisen volyymi oli edellisvuotta korkeampi ja Staran liikevaihto kasvoi. Myös kannattavuus oli edellisvuotta parempi.***

Staran liikevaihto vuodelta 2018 oli 232,1 miljoonaa euroa, jonka lisäksi liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 4 miljoonaa euroa. Liikeliikettä kertyi 7,3 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 5,4 miljoonaa euroa. Koko vuoden tuotot kasvoivat 23,3 miljoonaa euroa eli 11 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja tilikauden ylijäämä oli 4,1 miljoonaa euroa suurempi. Peruspääoman suuruus oli 24,3 miljoonaa euroa, josta maksettiin tuottoa kaupungille 1,944 miljoonaa euroa.

Toimintavuoden aikana erityisesti rakentamisen työnjohtoa ja päälliköitä siirtyi muiden palvelukseen. Tämä lisäsi ulkopuolisten palveluiden käyttöä ja Staran kustannuksia. Investointeihin Stara käytti 1,9 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia liikevaihdosta.

### Sisäisen palvelujentuottajan rooli vahvistui

Kansliapäällikön 25.4.2018 asettama kaupunkiympäristön rakentamisen ja ylläpidon tilaaja- ja tuottajatoimintojen järjestämistä selvittänyt työryhmä ehdotti loppuraportissaan, että kaupunki laatii teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset, joissa selkeästi määritellään Staran rooli kaupungin sisäisten palvelujen tuottajana. Palvelustrategisten linjausten pohjalta voidaan tehdä tarvittaessa tarkennuksia teknisten palvelujen tilaaja-tuottajatoimintoihin. Työryhmä ehdotti myös, että teknisen toimen tuotannon päällekkäisyydet ratkaistaan kaupungin sisällä ja että Staran toiminnalle asetetaan kustannusten läpinäkyvyyteen ja tuottavuuteen liittyvät selkeät tavoitteet.

Työryhmään kuuluivat Helsingin kaupungin strategiapäällikkö **Marko Karvinen** (puheenjohtaja), hankintajohtaja **Jorma Lamminmäki** (varapuheenjohtaja), konserniohjauksen päällikkö **Atte Malmström**, projektipäällikkö **Sami Rantanen** (31.5. saakka) ja aluerakentamispäällikkö **Kari Pudas** (1.9. lähtien) sekä kaupunkiympäristön toimialalta tekninen johtaja **Jaakko Stauffer** ja ylläpitopäällikkö **Hannu Seppälä**. Starasta mukana olivat toimitusjohtaja **Timo Martiskainen** ja henkilöstön edustajana **Iikka Havas**.

Marraskuun alussa kilpailu- ja kuluttajavirastolle annettiin selvitys, joka oli jatkoa vuonna 2017 annetulle vastaukselle. Selvitykset koskevat kilpailuneutraliteettisäännösten toteutumista liikelaitoksen toiminnassa. Asian käsittely kilpailu- ja kuluttajavirastossa ja siihen liittyvät toimenpiteet Starassa jatkuvat vuoden 2019 aikana.

**Tuloslaskelma 2013–2018 (tuhatta euroa)**

<b>TUOTOT</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017 *</b>	<b>2 018</b>
Myyntituotot	102 435	105 458	102 617	90 560	232 108
Maksutuotot	373	393	452	278	565
Tuet ja avustukset	30	61	425	92	105
Vuokratulot	3 939	4 406	4 547	3 577	2 920
Muut tulot	617	562	538	1 092	443
Valmistus omaan käyttöön	96 444	96 164	99 034	117 193	0
<b>LIIKEVAIHTO YHTEENSÄ</b>	<b>203 836</b>	<b>207 044</b>	<b>207 613</b>	<b>212 793</b>	<b>236 141</b>
<b>KULUT</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2 017</b>	<b>2 018</b>
Henkilöstökulut	76 032	75 757	74 437	67 871	71 170
Palvelujen ostot	83 041	85 543	85 625	99 879	116 756
Aineet ja tarvikkeet	26 143	26 819	28 001	28 523	26 346
Muut kulut	10 166	10 035	10 649	10 451	11 213
<b>KULUT YHTEENSÄ</b>	<b>195 383</b>	<b>198 154</b>	<b>198 713</b>	<b>206 724</b>	<b>225 484</b>
Poistot	4 147	3 992	3 706	3 665	3 321
Korvaus peruspääomasta ja rahoituskulut	0	0	0	1 137	1 952
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ</b>	<b>4 306</b>	<b>4 899</b>	<b>5 195</b>	<b>1 268</b>	<b>5 384</b>

\* koko vuosi yhteensä, virastokuukaudet 1-5 ja liikelaitoskuukaudet 6-12.

**Liikevaihto osastoittain (tuhatta euroa)**

<b>Liikevaihdot 2018</b>	<b>HAO</b>	<b>RAT</b>	<b>KTY</b>	<b>KTR</b>	<b>LOG</b>	<b>YHO</b>	<b>Stara</b>
	28	78 963	67 269	74 015	9 339	6 526	236 141
<b>Liikevaihdot 2017</b>	<b>HAO</b>	<b>RAT</b>	<b>KTY</b>	<b>KTR</b>	<b>LOG</b>	<b>YHO</b>	<b>Stara</b>
	104	62 786	65 783	68 167	9 562	6 391	212 793

## ASIAKAS

### Ammattitaitoinen ja vastuullinen Stara

**Stara on Helsingin kaupungin oma palveluntuottaja, jonka suurin asiakas on kaupunkiympäristön toimiala.**

Myynti kaupunkiympäristön toimialalle oli vuonna 2018 yhteensä 220 miljoonaa euroa. Seuraavaksi suurimmat asiakkaat olivat sosiaali- ja terveystoimiala sekä HSY-kuntayhtymä. Kaupungin toimialojen, keskushallinnon ja liikelaitosten lisäksi Staran palvelut ovat myös HSY:n käytettävissä.

#### Asiakkaat 1.1.–31.12.2018

Asiakas	%	1 000 €
Kaupunkiympäristön toimiala	93,3	220 386
Sosiaali- ja terveystoimiala	1,4	3 238
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	0,7	1 541
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	0,4	945
Liikennelaitos (HKL)	0,7	1 768
Muut Helsingin kaupunki	0,3	762
Helen Oy	0,4	897
Helsingin Satama Oy	0,2	368
Palmia Oy	0,0	94
Muut kaupunkikonsernin tytäryhteisöt	0,3	599
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)	1,0	2 246
Valtio	0,2	460
Muut kaupungin ulkopuoliset	1,2	2 836
	100	236 141

#### Tutkimuksista apua palvelutuotannon kehittämiseen

Stara tekee vuosittain laajan asiakastytyväisyystutkimuksen asiakkailleen ja yhteistyökumppaneilleen. Tulokset auttavat palvelutuotannon kehittämisessä.

Lokakuussa 2018 toteutetun asiakastytyväisyystutkimuksen tulokset kertovat Staran toiminnan kehittyneen oikeaan suuntaan. Nettosuositteluindeksi (NSI) eli Staraa suosittelevien ja Staraan kriittisesti suhtautuvien asiakkaiden suhdeluku oli 36,4. Nousua oli 1,5 yksikköä vuoden 2017 lukemasta, joka oli sekin selvästi aiempia vuosia korkeampi. NSI on neljässä vuodessa noussut 13 yksiköllä. Indeksien vaihteluväli on -100 - +100.

Asiakkaat kokevat Staran vahvuudeksi etenkin ammattitaitoisuuden ja vastuullisuuden sekä monipuolisen palveluvalikoiman. Aikatauluissa pysymisessä ja töiden kulusta tiedottamisessa nähdään eniten kehitettävää.

Asiakastytyväisyyttä mitataan vuosittaisen laajan kyselyn lisäksi hanke- ja kausikyselyillä. Ylläpito teki kausikyselyt talvi- ja kesäkauden töistä. Tulosten mukaan ylläpidon asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun ja ovat erittäin halukkaita suosittelemaan Staraa muillekin. Kyselyn avovastaukset tuottivat myös hyviä konkreettisia kehittämisehdotuksia.



Rakennustekniikka otti hankekyselyt käyttöön ja teki kyselyn viidestä kohteesta. Myös rakennustekniikka sai positiivisia tuloksia kyselyissään

Helmikuussa 2018 Staraan perustettiin asiakkuuspäällikön toimi. Asiakkuuspäällikön tehtävänä on kehittää kumppanuuksia asiakkaiden kanssa sekä luoda työkaluja ja toimintatapoja asiakastyöhön.

### **Asukkaiden ja asiakkaiden Stara**

Stara tekee näkyvää palvelutyötä kaupunkilaisten kesellä. Arjen kohtaamiset ja läsnäolo kaupunkikuvassa vaikuttavat ratkaisevasti siihen, mitä helsinkiläiset ajattelevat kaupungin palveluista. Vuonna 2018 tavoite oli, että Stara ei saa yhtään aiheellista negatiivista kuntalaispalautetta henkilöstön käyttäytymisestä. Stara saavutti minimitavoitteen eli 50 prosentin laskun negatiivisessa palautteessa. Aiheellisia palautteita tuli 6.

Stara järjesti 19.9. asiakastilaisuuden, jossa esiteltiin digikehittämistä ja Staran työtä maailman toimivimman kaupungin toteuttajana. Tilaisuuteen osallistui noin 100 asiakasta ja yhteistyökumppania. Esittelypisteillä vieraat tutustuivat seurantatietoon ja kokonaiskuvaan perustuvaan tuotannonohjaukseen Starassa, työmaan digitaaliseen suunnitteluun ja hallintaan, tiedolla johtamiseen henkilöstöresurssien hallinnassa sekä ketterään digikehittämiseen avoimien innovaatiokilpailujen kautta.

### **Pitkiä sopimuksia ja arvokohteiden korjauksia**

Stara ja kaupunkiympäristön toimiala solmivat joulukuussa 2018 kolmivuotisen palvelusopimuksen Länsi- ja Pohjois-Helsingin yleisten alueiden ylläpidosta. Aiemmin sopimus on tehty vuosittain. Kolmivuotisen sopimuksen arvo on noin 118,5 miljoonaa euroa, lisätöineen sopimuksen loppusumma on noin 130 miljoonaa. Myös Itä-Helsingin yleisten alueiden ylläpidosta sovittiin seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Sopimuksen arvo lisätöineen on noin 30,8 miljoonaa euroa.

Stara oli kaupunkiympäristön toimialan kumppani myös isoissa ja vaativissa rakennushankkeissa. Vuonna 2018 valmistui viimeistelytöitä lukuun ottamatta mittava Mechelininkadun peruskorjaus. Kaksi vuotta kestäneessä peruskorjauksessa uusittiin Leppäsuonkadun ja Nordenskiöldin aukion välinen osuus, jonka kokonaispituus on 1,85 kilometriä. Kävelijät, pyöräilijät ja autoilijat saivat omat erilliset väylänsä.

Hakaniemen kauppahallin peruskorjaus alkoi alkuvuonna 2018. Stara uusii hallin talotekniikan ja rakentaa uutta. Kellariin tulee reilut 900 neliötä lisää tilaa. Samassa yhteydessä vanhat puiset paalut korvataan yli 400 teräspaalulla. Valmista arvioidaan olevan vuoden 2021 keväällä. Hallitoiminta jatkuu siihen asti väistötilassa.

Helsingin kaupungin logistiikkakeskus siirtyi kansliapäällikön 31.10. päätöksellä osaksi Staran palvelukokonaisuutta 1. joulukuuta alkaen. Siirtyvään toimintaan kuului irtain omaisuus, varasto sekä palveluksessa oleva henkilöstö ja voimassa olevat sopimukset, oikeudet, vastuut ja velvoitteet. Staran Oulunkylän tukikohtaan siirtyi 9 vakinaista ja 4 määräaikaista työntekijää. Staran tuotevalikoima laajeni siirron myötä yli 2 000 nimikkeellä. Samassa yhteydessä Stara otti käyttöön Kosti-ostotilausjärjestelmän myyntikanavana.

## PROSESSIT

### Staralle RALA-sertifikaatti

***Rakentamisen Laatu RALA ry myönsi 17.4. Staralle RALA-sertifikaatin osoituksena toiminnan laadusta ja vastuullisuudesta.***

Sertifiointia edelsi laaja auditointi, jossa arvioitiin johtamista, kehittämistä, resurssien hallintaa, tarjous-, sopimus- ja hankintatoimintaa sekä projektitoimintaa. Kehittämiskohteiden ohella auditointi paikansi Staran toiminnasta kymmeniä vahvuuksia, jotka kertovat toiminnan suunnitelmallisuudesta, hyvistä käytännöistä ja kehittämishalukkuudesta.

Sertifikaatin myöntämistä edeltäneeseen toimintajärjestelmän rakentamiseen Starassa osallistuivat kaikki prosessiryhmien jäsenet eli kaikkiaan noin 50 staralaista. Seuraava RALA-arviointi on vuonna 2019.

Sertifikaatin saamisen jälkeen prosessien kehittämistä jatkettiin edelleen prosessiryhmissä, yhteisessä prosessityöpajassa sekä prosessipäällikköryhmässä RALA-auditoinnin ja sisäisten auditointien pohjalta. Prosessiryhmät laativat prosessimittarit, joiden avulla prosessien toimivuutta arvioidaan.

Starassa toimivat johtamisen, asiakkuuksien hallinnan, rakentamisen, ylläpidon, asiantuntijapalvelujen, hankintatoimen sekä tukipalvelujen prosessiryhmät.

### Uusi tulostulokokousmalli

Starassa asioita käsitellään ja toimenpiteistään tulostulokokouksissa. Vuonna 2018 valmisteltiin uusi tulostulokokousmalli. Koko organisaation läpäisevällä yhdenmukaisella kokouksrakenteella agendoineen varmistetaan, että suunniteltuihin toimenpiteisiin on ryhdytty ja että viestit tavoittavat kaikki staralaiset tasalaatuisesti. Sovitut asiat käsitellään johdon, osastojen, tuotantoyksiköiden ja työyksiköiden tulostulokokouksissa. Tulostulokokousmalli käsittää vuosisuunnitteluun, talouteen, henkilöstöön, kalustoresursseihin, asiakkuuksiin, ympäristöön ja vaikuttavuuteen sekä prosesseihin ja strategiaan kehittämissankkeisiin liittyvät asiat.

Tunnuslukujen reaaliaikaista seurantaan helpottamaan avattiin Staran intraan Johdon työpöytä -sovellus. Työpöydältä löytyvät talouden ja henkilöstön tavoite- ja seurantatiedot. Talousluvut päivittyvät joka yö ja henkilöstöluvut kerran kuukaudessa tai vuosineljänneksittäin. Työpöytää laajennetaan vuoden 2019 aikana seurantatietoihin kalustoresursseista, asiakkuuksista, ympäristövaikutuksista ja prosesseista sekä strategisten kehittämissankkeiden etenemisestä.

### Kohti hiilineutraaliutta

Stara on sitoutunut vuodesta 2014 käytössä olleen Ekokompassi-ympäristöohjelman mukaisesti siihen, että sen toiminta on hiilineutraalia vuonna 2030. Ympäristöohjelmassa vuosille 2017–2019 määritellään Staran ympäristötyön tavoitteet ja toimenpiteet.

Tavoitteita ovat henkilöstön ympäristöosaamisen lisääminen, toimipisteiden energiansäästö ja energiatehokkuuden kehittäminen, hankintojen ohjaaminen

ympäristömyönteiseen suuntaan sekä resurssitehokkuus ja Staran kaluston negatiivisten ympäristövaikutusten vähentäminen.

Toimintakertomusvuoden 14 toimenpiteestä saatiin valmiiksi 11. Sitoviin tavoitteisiin kuuluvat energiansäästötavoitteet ja hankintojen ympäristökriteeritavoitteet saavutettiin.

<b>ENERGIANSÄÄSTÖTAVOITE</b>	<b>TOTEUMA</b>
Energiansäästötavoite 14 % verrattuna vuoden 2010 kulutukseen (sähkön ja säänormitetun kaukolämmön kulutus kiinteistöissä).	Tavoite saavutettiin. Energiankulutus pieneni 17,8 % verrattuna vuoteen 2010 (sähkön ja säänormitetun kaukolämmön kulutus kiinteistöissä).
<b>YMPÄRISTÖKRITERITAVOITE</b>	<b>TOTEUMA</b>
80 % Staran hankintapäätöksistä tulee sisältää ympäristökriteerejä.	Tavoite toteutui, kun 84 % Staran hankintapäätösten mukaisista hankinnoista sisälsi ympäristökriteerejä. Euromääräisesti 99,8 % hankinnoista sisälsi ympäristökriteerejä.

### **Kokonaisenergiankulutus 2018**

	<b>2010 MWh</b>	<b>2018 MWh</b>	<b>muutos %</b>
Kaukolämpö	13 436	10 462	-22,13
Sähkö	6 578	4 365	-33,64
Bensiini	1 701	1 255	-26,22
Diesel	13 027	11 071	-15,02
Polttoöljy	6 424	3 522	-45,18
Yhteensä	41 167	30 675	-25,49

### **Ympäristömenot 2018 (euroa)**

<b>Jätelaji</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>
Vaaralliset jätteet	1 830 987 €	1 757 399 €
Jätevesimaksut	16 475 €	308 491 €
Sekajäte	266 754 €	315 399 €
Rakennusjäte	438 692 €	473 054 €
Puutarhajäte	1 924 €	3 806 €
Puujäte	8 032 €	17 968 €
Paperijäte	7 364 €	10 642 €
Pahvijäte	3 741 €	2 014 €
Metallijäte	3 373 €	4 484 €
Energiajäte	9 131 €	11 461 €
Biojäte	22 669 €	101 872 €
Yhteensä	2 609 142 €	3 006 591 €

## **Vähemmän päästöjä, enemmän luontoa**

Staran työkoneet ja muut ajoneuvot ovat siirtymässä uusiutuviin polttoaineisiin. Ensisijaisesti käytettävä polttoaine dieselajoneuvoissa on uusiutuva diesel.

Tavoitteena oli, että vuonna 2018 Staran hyötyajoneuvoista 70 % on siirtynyt käyttämään vain uusiutuvia polttoaineita. Vuoden lopulla käyttöaste oli 38 %. Tavoite oli haastava, sillä toimintavuoden aikana Stara luopui omien polttoainejakeluasemien käytöstä ja siirtyi kaupallisen polttoainejakeluverkoston käyttöön. Tankkausikäytäntöihin tuli muutoksia ja uusiutuvan dieselin saatavuus valitun toimittajan jakeluasemilla vaikeutti tavoitteen saavuttamista.

Vaikka ympäristötavoitetta ei saavutettu, päästövähennykset olivat huomattavat. Uusiutuviin polttoaineisiin siirtyneet ajoneuvot tuottivat vuoden 2018 aikana 910 tonnia vähemmän hiilidioksidia kuin vuonna 2017.

Haltialan tilalle myönnettiin eläinsuojelun Topelius-palkinto 24.11.

Palkitsemisperusteluissaan Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY kiitti Haltialaa hyvästä eläinten hoidosta ja kasvatuksellisesta työstä. Palkinto jaetaan vuosittain eläinsuojelun saralla ansioituneelle yksityishenkilölle tai yhteisölle.

Stara rakensi Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle lähes kilometrin mittaisen esteettömän pitkospolun osana EU-rahoitteista NATTOURS-hanketta. Pitkospolku päättyi uuteen esteettömään lintujenkatselulavaan. Lisäksi ruovikko-osuudella on kaksi korotettua esteetöntä näköalatasannetta.

## **SiirtoSoitto-palvelusta hyviä kokemuksia**

Huhti–toukokuussa kokeiltiin Taka-Töölössä ja Meilahdessa SiirtoSoitto-palvelua, jolla pyritään vähentämään siirrettävien autojen määrää hiekannoston yhteydessä. Palvelu muistuttaa katujen puhdistuksen aikatauluista ja ajoneuvojen siirtotarpeista.

Sovelluksen ensimmäinen versio syntyi syksyllä 2017 Staran hackathonissa, jossa etsittiin uusia tehokkaita tapoja katujen ja puistojen hoitoon avointa dataa hyödyntämällä. Keväällä 2018 sovelluksesta kehitettiin tuotantoversio. Palvelun tilasi parituhatta kaupunkilaista. SiirtoSoitto vähensi autojen siirtoja 80 % verrattuna alueen muihin autoihin. Vuoden 2019 katujen kevätsiivouksessa kokeilu laajennetaan koko Helsingin alueelle.

Stara osallistui yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa digiosaajien hackathon-tapahtumaan marraskuussa 2018. Rebuild the Streets -haaste tarjosi kisaajien työstettäväksi muun muassa Mechelininkadun työmaan raakadataa. Haasteessa koodareilta toivottiin katujen ja puistojen rakentamisen ratkaisuja työmaiden sujuvoittamiseksi. Ideoita haluttiin etenkin liikenteenohjaukseen, visualisointiin ja viestintään. Voittoon ylsi Make Mechelininkatu great again! -tiimi.

## **Digikehittämistä ja perusrautaa**

Stara etsii yhdessä yritysyrityskumppaniensa kanssa tapoja kerätä ja jalostaa arjen töistä syntyvästä raakadatatista tietoa työn sujuvoittamiseksi. Kesällä Rautatientorilla ja Elielinaukiolla testattiin kukkaruukkuihin asennettavia antureita, jotka kertovat kasvualustan kosteudesta ja lämpötilasta sekä ravinnepitoisuudesta. Reaaliaikaisen tiedon avulla voidaan välttää turhaa kastelua sateisina aikoina ja helteillä priorisoida kastelua sinne, missä sitä kaikkein kipeimmin tarvitaan.

Robottien testaamista jatkettiin vihertöissä. Sammonpuistikossa ja Esplanadin puistossa ruohoa leikkasivat kuluttajapuolelta tutut laitteet. Stara jatkoi myös kahden start up -yrityksen kanssa kaupungin tarpeisiin soveltuvan monikäyttöisen robotin kehittelyä. Laitteen perusrunkoon voi kiinnittää erilaisia työkoneita, kuten harjoja, katupesureita, lumiauroja ja -linkoja sekä ruohonleikkureita. Robottien avulla pyritään tehostamaan työtä ja vähentämään päästöjä.

Kantakaupungin alueella olevat roskien syväsäiliöt varustettiin QR-koodeilla. Koodin avulla kuka tahansa voi ilmoittaa Staralle, jos huomaa että säiliö on rikki tai se on päässyt täyttymään ennen normaalia tyhjennysväliä.

Pyöräteiden talvikunnossapitoon ideoitiin uudenlainen harjauskone. Kaupunkitraktoriin kytkettävässä laitteessa harja on suljetussa tilassa ja samoin liukuhihna, joka kuljettaa aurauksesta kertyneet lumen tai sohjon tien siististi tien varteen. Sama laite hoitaa myös liuossuolan levityksen. Laitteen prototyyppi rakennettiin Staran konepajalla.

### **Digitalisaation puiteohjelmalla tavoitellaan parempaa laatua**

Vuonna 2018 valmisteltiin Staran digitalisaation puiteohjelma, joka otetaan käyttöön vuoden 2019 alussa. Ohjelman tavoitteena on läpimenoaikojen lyhentäminen ja laadun sekä tuottavuuden parantaminen digitalisaatiota, tekoälyä ja robotisaatiota hyödyntämällä.

Digitalisaation puiteohjelma sisältää välittömät toimenpiteet, lähivuosien ja pitkän aikavälin skenaarion sekä tietoarkkitehtuurin perusteet. Puiteohjelmaa päivitetään vuosittain perustuen teknologiseen kehitykseen ja kaupungin digitalisaatiokehitykseen.

# HENKILÖSTÖ

## Huomio työkykyyn ja terveyteen

**Staran sairaus- ja tapaturmaprosentti laski, mutta sitovaa toiminnallista tavoitetta ei aivan saavutettu. Sairaus- ja tapaturmapoissaolot laskivat 0,16 prosenttia 4,81 prosentista 4,65 prosenttiin. Myös tapaturmataajuus laski edelliseen vuoteen verrattuna.**

Starassa oli vuoden 2018 lopussa 1 198 vakituista työntekijää, kun edellisvuonna vastaava luku oli 1 225. Henkilöstön kokonaisluku oli 1 366, joista naisia oli 303 eli 22,2 prosenttia.

Henkilöstön määrä on laskenut tasaisesti Staran perustamisesta alkaen, sillä uutta henkilöstöä rekrytoidaan vain erityisen perustein. Vuoden lopulla henkilöstön keski-ikä oli 46,2 vuotta.

Kesäkaudella Stara tarjosi työtä 152 alle 20-vuotiaalle kesätyöntekijälle sekä sadoille kausityöntekijöille. Vuoden 2018 lopulla vakituisten työntekijöiden osuus työvoimasta oli 87,7 prosenttia.

### Henkilöstö ikäryhmittäin 31.12.2018

Ikä	Lukumäärä	%
19-29	156	11 %
30-39	231	17 %
40-49	329	24 %
50-59	504	37 %
60-68	146	11 %
	1366	100 %

### Henkilöstön määrä kuukausittain 2018

2018	Vakinaiset	Yhteensä
Tammi	1 220	1 360
Helmi	1 222	1 360
Maalis	1 219	1 365
Huhti	1 218	1 419
Touko	1 216	1 525
Kesä	1 220	1 706
Heinä	1 215	1 661
Elo	1 208	1 533
Syys	1 209	1 464
Loka	1 203	1 436
Marras	1 198	1 378
Joulu	1 198	1 366

Vuoden 2018 sairaus- ja tapaturmaprosentti laski 4,65 prosenttiin. Stara ei aivan saavuttanut kaupungin asettamaa sitovaa toiminnallista tavoitetta eli 0,2 prosentin laskua. Tavoitetaso oli 4,61 prosenttia.

Vuonna 2018 edistettiin erityisesti ennaltaehkäisevää, työkykyä aktiivisesti ylläpitävää toimintaa yhteistyössä Työterveys Helsingin kanssa. Henkilöstöä rohkaistiin ottamaan enemmän vastuuta omasta työkyvystään. Sairauslomia pyrittiin vähentämään myös varhaisilla työterveysneuvotteluilla, korvaavalla työllä sairausloman sijaan sekä tukemalla työhön paluuta pitkittyneiden sairauslomien jälkeen.

Huhti–toukokuussa järjestettiin kymmenen hyvinvointitempausta tukikohdissa. Tavoitteena oli herätellä työntekijöitä kiinnostumaan omasta työkyvystä ja terveydestä. Tempaukset tavoittivat noin 500 työntekijää.

### **Sitova toiminnallinen tavoite**

TAVOITE	TOTEUMA
Sairaus- ja tapaturmapoissaolot laskevat vähintään 0,2 prosenttia vuoden 2017 tasosta eli vähintään 4,61 prosenttiin.	Tavoitetta ei täysin saavutettu. Sairaus- ja tapaturmapoissaolot laskivat 0,16 prosenttia 4,81 prosentista 4,65 prosenttiin.

### **Henkilöstövertailu 2017–2018**

	2017	2018
Henkilöstömäärä	1 381	1366
Vakinaisten osuus (%)	88	87
Lähtövaihtuvuus (hlö)	66	55
mistä eläköityminen	36	18
Naisia (%)	21,5	22,2
Keski-ikä	45,7	46,2
Sairaus- ja tapaturma (%)	4,81	4,65

### **Uusi HR-järjestelmä perehdytys- ja osaamistietojen hallintaan**

Staralaisten perehdytys- ja osaamistietojen kokoamiseksi hankittiin uusi HR-järjestelmä Sympa. Järjestelmää testattiin loppuvuodesta 2018, ja se otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta.

Sympan yksi tärkeimmistä ominaisuuksista ovat työyksikkökohtaiset sähköiset perehdytyslistat, jotka korvaavat vanhat paperiset listat lukuun ottamatta työmaakohtaista perehdytystä. Sympa-järjestelmästä löytyvät myös työntekijöiden käymät kurssit sekä pohjakoulutus. Lisäksi järjestelmässä ylläpidetään pätevyysrekisteriä.

### **Työhyvinvointia rakentamassa**

Työterveyslaitoksen toteuttaman Kunta10-tutkimuksen avulla selvitetään joka toinen vuosi työhyvinvoinnin ja työelämän kehittymistä kaupungilla. Viimeisin tutkimus toteutettiin 4.9.–31.10.2018. Staran vastausprosentti oli 76.

Tutkimuksen mukaan työhön Starassa suhtaudutaan positiivisemmin kuin kaupungilla keskimäärin. Työyhteisöt myös koetaan pääsääntöisesti yhteistyökykyisiksi, innovatiivisiksi, tavoitteellisiksi ja kehittämismyönteisiksi.

Tutkimus toi esiin myös kokemuksia väkivaltatilanteista ja syrjinnästä. Väkivaltatilanteiden ehkäisemiseksi kartoitetaan työyhteisöt, joissa tilanteita on esiintynyt ja selvitetään tapahtumien taustat. Syrjinnän vähentämiseksi vahvistetaan esimiesten osaamista epäasiallisen kohtelun tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa. Kunta10-tuloksen perusteella erityistä tukea tarvitsevat työyhteisöt saavat räätälöityä tukea.

### **Uusi rekryointisuunnitelma ja henkilöstösiirtoja koskeva malli**

Täyttöluvut poistuivat 1.3.2018. Maaliskuusta lähtien rekryointien käynnistämisen apuna Starassa käytettiin rekryointisuunnitelmaa. Samalla vastuu rekryointipäätöksistä, tuottavuudesta ja uudelleensijoitettavien huomioimisesta rekrytoinneissa siirtyi Staralle.

Henkilöstösiirtoja koskevan uusi malli otettiin käyttöön 1.10. Kustannusten laskuttamisesta siirryttiin kustannusten kohdistamiseen ja yhtenäiseen hinnoitteluun, mikä tukee henkilöstön liikkuvuutta ja organisaation kilpailukykyä.

Staran ensimmäinen sovittelukoordinaattori aloitti työnsä kesäkuussa. Tehtävä on osa Helsingin kaupungin Työpankki-palvelua, jolla tuetaan nuorten tekemien rikosten sovittelua työkorvauksella. Ensimmäiset nuoret sovittivat rikoksiaan Starassa yhden päivän ajan. Kokemukset työkorvauskokeilusta olivat myönteisiä. Projektin jatkui syksyllä 2018 työkorvausprosessin suunnittelulla ja kehittämisellä sekä työkorvauspaikkojen hankkimisella ja järjestelyillä.

Vuosaaren uuden tukikohdan ensimmäinen osa otettiin käyttöön syksyllä 2018. Toisen osan rakentaminen jatkui heti ensimmäisen jälkeen, ja se valmistuu vuoden 2019 lopussa. Toimisto- ja sosiaalirakennus on kooltaan noin 1 800 neliötä ja hallitilaa tulee olemaan 4 600 neliötä. Tukikohdassa tulee sen lopullisesti valmistuttua työskentelemään liki 200 työntekijää, joista staralaisia on noin 180, loput kaupungin liikuntapalvelujen väkeä. Stara on toiminut tukikohdan rakentamisen pääurakoitsijana.



Henkilöstö- ja työsuojelutoimikunta yhdistettiin 1.1.2018. Samalla henkilöstötoimikunnan kokoonpano laajeni, ja mukana ovat kaikki yksikönjohtajat. Henkilöstötoimikunta käsittelee kaikki Stara-tasoiset yhteistoiminta- ja työsuojeluasiat.

### **Henkilöstötoimikunnan varsinaiset jäsenet 31.12.2018**

Timo Martiskainen, puheenjohtaja  
Hannu Halkola, varapuheenjohtaja  
Ilpo Laitinen, yksikönjohtaja  
Jouko Laakso, yksikönjohtaja  
Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja  
Ville Alatyppö, yksikönjohtaja  
Sami Aherva, yksikönjohtaja  
Tommi Majanen, henkilöstöpäällikkö ts.  
Tuula Kytäjä, turvallisuuspäällikkö/työsuojelupäällikkö  
Päivi Seikkula, viestintäpäällikkö  
Katri Laine, henkilöstöasiantuntija  
Ritva Muukkonen, palvelupäällikkö/Työterveys Helsinki  
Helena Kukka-Lilja, sihteeri  
Ilkka Havas, JHL  
Ville Hartikainen, JYTY  
Tarja Silventoinen, JUKO  
Heikki Laristo, JUKO  
Seppo Ilvonen, työsuojeluvaltuutettu  
Risto Alvikko, työsuojeluvaltuutettu  
Ari Nyholm, työsuojeluvaltuutettu

## TURVALLISUUS

### Tapaturmataajuus laski edelleen

***Turvallisuuden eteen tehty pitkäjänteinen työ kantaa hedelmää. Tapaturmataajuus laski alemmaksi kuin koskaan aiemmin Starassa.***

Staran tavoite on nolla työtapaturmaa. Tavoitteeseen pyritään turvallisuuskulttuuria parantamalla. Vuosittain tavoitteena on pitää työyksiköissä tietty määrä turvallisuustuokioita. Turvallisuuskierroksilla havainnoidaan työympäristön turvallisuutta sekä kehitystarpeita. Starassa turvallisuustuokioita ja -kierroksia raportoitiin pidetyksi kokonaismäärissä mitattuina 100 prosenttia tavoitteesta.

Turvallisuustuokioissa käytiin läpi sattuneita tapaturmia ja läheltä piti -tilanteita sekä ajankohtaisia turvallisuusasioita muun muassa turvallisuusvideoita hyödyntämällä.

Tapaturmataajuus on laskenut tasaisesti vuodesta 2014 lähtien. Poissaoloon johtaneita työtapaturmia sattui 68 kappaletta. Tapaturmataajuus oli 27.

Staran työturvallisuustyötä ohjaa työsuojelun vuosikello. Perehdytyskortit auditointiin koko Starassa. Työtä kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi jatkettiin muun muassa järjestämällä esimiehille kemikaaliturvallisuuskoulutus. Käytössä olevien kemikaalien määrä liki puolitettiin vuoden aikana.

### ***Tapaturmataajuus 2014–2018***

	2014	2015	2016	2017	2018
Työtunnit	2 617 530	2 579 986	2 580 856	2 512 159	2 474 500
Tapaturmat kpl	111	89	77	80	68
Taajuus *	42	34	30	32	27

\* Tapaturmataajuus on laskettu poissaoloon johtaneista työpaikkatapaturmista.

### ***Turvallisuustuokiot ja -kierrokset 2018***

TAVOITE	TOTEUMA	% TAVOITTEESTA
2 290	2 294	100

# TYÖKOhteita ja tunnuslukuja

## Katuja ja kunnallistekniikkaa

Mechelininkatu  
Jätkäsaari  
Tullivuorentien eteläpuolinen kaava-alue  
Maatullinpuisto  
Tankovainio

## Puisto- ja vihertyömaita

Hyväntoivonpuisto  
Konepajanpuisto  
Linnamaanpuisto

## Kadut ja puistot

Rakennettu katuala 12,6 ha  
Rakennettu katuvihreä 2,4 ha  
Rakennettu puistoala 5,6 ha  
Vesi- ja viemäriputkea 13 564 jm  
Vastaanotetut lumikuormat 40 000 kpl  
Staran lumikuormat 20 000 kpl  
Hoidettavat katualueet 1149 ha  
Hoidettava katuvihreä 296 ha  
Hoidettavat puistoalueet 918 ha  
Ryhmäkasvien tuotanto 136 000 kpl  
Monivuotisten kasvien hankinta 40 000 kpl

## Asiantuntijapalvelut

Kantavuusmittauskohteita 36 kpl  
Pohjatutkimustyömaita 128 kpl  
Koordinoituja maamassoja 800 000 tn  
Pilaantuneita maita vastaanottajille 21 404 tn  
Itse vastaanotettuja pilaantuneita maita 60 000 tn  
Asfalttitutkimuskohteita 232 kpl

## Kiinteistöjen peruskorjauksia

Sofianlehto A-rakennus  
Uimastadionin iso allas  
Roihuvuoren palvelukeskus  
Hakaniemen kauppahalli  
Toimintakeskus Käpsä  
Marian sairaalan startup-keskittymä, rakennus 3

## Uudisrakentaminen

Vuosaaren tukikohta vaiheet 1 ja 2  
Lasten päiväkoti Borgströminmäki  
Lasten päiväkoti Lauttasaari

## Kiinteistöt

Kaupungintalon aulan kalusteet

Ressun lukion kalusteet  
Puotilan peruskoulun kalusteet  
Väistöpäiväkotien perustuksia 6 kpl  
LVIS-töitä 1409 kpl

### **Luonnonmukaiset alueet**

Luonnonhoitotyöt metsissä 291 ha  
Vaarallisten ja huonokuntoisten puiden poisto 94 ha (työkohteita 549 kpl)  
Peltokasvien viljelypinta-ala 360 ha  
Niittyjen hoito 80 ha  
Opastetauluja, viittoja ja muita rakenteita 100 kpl  
Kivituhkapolkuja kunnostettu 900 jm  
Villikaneja pyydystetty 200 kpl  
Jätettä saaristosta 220 tn  
Puuston hoito suojelualueilla 2,0 ha